Ч. 59 (13.957). Львів, середа 6. березня 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II пов.
Конто почт. щадн. 504.060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

КОНФІСКАТА „ДІЛА“.

Вчорашнє (58) число „Діла“ підпало конфіскаті за наголовок і три місця передової статті. Це 5-а з черги конфіската нашого органу в цьому році.

Постанови Народнього Комітету Українського Національно-Демократичного Обєднання.

Народній Комітет Українського Національно-Демократичного Обєднання приняв на засіданні дня 2. березня 1935 р. одноголосно такі постанови:

1) Український нарід найшовся під теперішню пору у виїмково важкому положенні. У польській Річипосполитій шість міліонів українців, польських громадян, стали предметом експериментів у всіх ділянках життя. Зокрема польська влада повела супроти українського населення дуже інтенсивну акцію в напрямі вкорочування і припинювання всіх прав, які прислуговують українському народові в Польщі, як суцільному національному організмові, що має свої окремі індивідуальні політичні, культурні та господарські потреби. Діється це всупереч виразним міжнароднім зобовязанням Польщі, а навіть всупереч духові обовязуючої досі польської конституції.

2) Найяскравішим висловом і прилюдною апробатою такої польської політики супроти українського народу була промова теперішнього міністра внутрішніх справ Річипосполитої, виголошена дня 14. лютого 1935 р. в польському сенаті. У цій справі міністер внутрішніх справ пішов так далеко, що нарушив національну гідність українського народу.

3) Народній Комітет уважає, що єдиною відповіддю на таку політичну програму польської влади супроти українського народу в Польщі є якнайширше закроєна і переведена в життя консолідація всіх українських незалежних національних сил у Польщі, що стоять на платформі регулярної боротьби за права українського народу.

4) Зокрема Народній Комітет закликає всіх членів Українського Національно-Демократичного Обєднання до збільшення політичної активности та скріплення внутрішньо-партійного усуцільнення. Народній Комітет апелює до широких кол українського громадянства, що досі стояли поза політичними організаціями, скріпити ряди політичного фронту в лавах понадклясового Українського Національно-Демократичного Обєднання і таким чином збільшувати оборонну силу народу.

5) Народній Комітет, вислухавши звідомлення Голови д-ра Дмитра Левицького з діяльности Проводу УНДО й УПР., заявляє, що стоїть непохитно при своєму виборному, умандатованому Проводі, який єдино є виразником думки й волі українського населення та висказує йому своє повне довіря і признання за всю його важку й відповідальну працю.

6) Народній Комітет стверджує, що Провід Партії й Української Парляментарної Репрезентації виконав доручення Народнього Комітету з дня 1. січня 1934 р. в справі підготови Всеукраїнського Національного Конґресу, апробує всі дотеперішні старання і праці в цій справі та доручає Проводові Партії й УПР. вести їх далі аж до успішного завершення цієї важної загально-національної справи з метою скликати Конґрес у якнайкоротшому часі.

Страшне положення українського хліборобства.

ВАРШАВА, ПАТ. У понеділок 4. березня ц. р. велась дискусія сенату над буджетом міністерства хліборобства. До слова зголосився сенатор *Ю. Павликовський* і звсував страшне положення українського хліборобства.

По промові міністра хліборобства Понятовського маршал перервав дискусію. Пополудні сенат розглянув буджет міністерства торговлі і промислу.

Німеччина припинить господарську співпрацю.

Промова мін. Шахта.

ЛЯЙПЦІҐ, 5. 3. ПАТ. Відкриваючи торги у Ляйпціґу, міністер д-р Шахт виголосив промову про фінансове положення і торговлю Німеччини. Міністер ствердив, що світова скрута істнує далі і поглиблюється з дня на день. Великі держави домагаються, щоб торговельна виміна товарів відбувалась тільки за готівку. Приватну ініціятиву обмежили. Німеччина не має девіз на заплату сирівців. Сплата закордонних довгів Німеччини може йти двома шляхами: зменшенням відсотків і введенням моратορії або збільшення надвишки вивезених товарів від привезених. Німеччина збереже правні права своїх вірителів. Новий плян торговельної політики Німеччини зводиться до того, щоби не купувати більше, ніж можна заплатити. Торговельний біланс за грудень і січень не лякає уряду. Німеччина признає закордонні довги і хоче співпрацювати над оживленням світової торговлі, але виступає рішуче проти політики виконання зобовязань. Німеччина може тепер сплачувати довги товарами, але не грішми. Доки не збільшиться німецький експорт або не зменшать довгів, себто не дійде до позитивної розвязки, до того часу Німеччина припинить господарську і політичну співпрацю зі світом. Вкінці міністер висловив сподівання, що після поборення теперішніх труднощів і не домагань світової торговлі запанує правдивий мир.

Подорож до Берліна приверне довіря в Европі.

ЛЬОНДОН, 5. 3. ПАТ. Мін. Саймон виголосив у Брістоль промову, в якій сказав, що 7. ц. м. їде з мін. Іденом до Берліна. До подорожі дійшло внаслідок переговорів у Римі, Парижі і Льондоні. Міністер вірить, що ця подорож приверне довіря в Европі і збереже мир.

Уншліхт на місце Кагановича.

МОСКВА, 5. 3. ПАТ. ТАСС повідомляє, що рада комісарів призначила Івана Ткачева директором цивільного летунства. Дотеперішнього комісаря Уншліхта призначили секретарем центрального комітету СССР.

—o—

На релігійному розпутті.

(Релігійна боротьба в Німеччині, її стан і вигляди.)

I.

Релігійна боротьба в Німеччині охоплює все ширше і глибше збірну психіку громадянства. Це починає бути затрівожуючим.

У релігійній, ідеольоґічній пресі, у викладових салях цілої Німеччини, — загомоніли слова, що їх не чулося з часів Дірінґа*).

— „Христіянство є соромом століть!“ „Мусимо ратувати ґерманського духа!“

Ернест Топлер говорить в Марбурґу на тему: „Расова проблема і христіянство“, д-р Г. Буденціґ навчає в Кельні про „Народини німецької віри“, в Дортмунді говорить В. Мозер на тему: „Німецька віра, як вислід життевого досвіду“...

І так всюди. У всіх містах і містечках Німеччини потворилися „віроісповідні німецькі громади“ („Nordische Glaubensgeinschaft“) — що обґрунтовують в масах нову, поганську релігію.

Тому й не диво, що підчас мого побуту в Німеччині, зацікавлений новим релігійним, — а краще сказавши, — поганським рухом, постарався я бути на двох викладах, влаштованих саме віроісповідними нордійськими громадами. Було це в Кельні та в Марбурґу. В обох випадках тема торкалася „нової віри“ в протиставленні до христіянства. Для характеристики попробую сконкретизувати хід парадоксальних думок обох викладів:

Кожна ідея чи фільософічна система, — твердили згідно прелеґенти — має в собі духа тої раси, з якої виходить і лише ця, — або споріднені з нею раси є в силі правильно її відчути, зрозуміти і вжитися в неї. Той критерій слід пристосувати також до христіянства. Христіянство по своїй суті відповідає лише малоазійсько-орієнтальному расовому комплексові. Те, що воно проте поширилося в Европі, сталося тільки тому, що кожний нарід оформив і пристосував христіянство до вимог своєї духової структури. Як сильно, питомо-жидівський і расово-семітський спосіб думання, відбився на христіянській вірі, доказує хочаб те, що напр... Бог захотів себе обявити лише один-одинокий раз і то саме в жидівському народі. Христіянська віра надала цьому обявленню обовязуючу силу для всіх народів і по всі часи. Але сучасний німець не вірить в одноразове обявлення. Навпаки, — йому обявляється Бог постійно, через ціле життя, в законах цього життя, де безупинно черґується смерть і нове життя („Ihm offenbart sich Gott dauernd im Leben und seinen Gesetzen des Ewigen Stirb und Werde“.) Христіянська віра є з одного боку еґоїстично-індивідуальна, з другого — комуністично-інтернаціональна, підчас коли німецька віра виходить з народу (ist völkiscn) і є соціялістична. Вона є вірою цього світу („Diesseits-Glaube“) вона закорінена в крови і в землі та є звязана з расою і з народом. Це поганська віра старих ґерман, з Вальгалею, з Вотаном, обновлена культом сильної раси і волею героїзму.

„Відкидаємо христіянство“, — заявив один з прелеґентів — „бо воно не є німецьке і не будемо зайво витрачувати часу на те, щоби цьому продуктові азійсько-жидівського духа надавати більше німецьке пятно. Дерево христіянства розрослося сильно на нашій землі, а проте хочемо його не лише зрубати, але й вирвати з корінням з німецького ґрунту!“

*) Е. Дірінґ, нім. фільософ, автор голосної в XIX. столітті книжки п. н. „Жидівська проблема як расова моральна і культурна проблема“. Р. вид. 1884.

Після викладів розвивалася дискусія, гаряча, запекла, часто абсурдальна. Я ніколи не думав, що в німецькому народі можна буде колись викресати стільки ненависти до жидівства. Бо протижидівські моменти були верховодні в дискусіях. Ось напр. зголосилася до слова одна жінка, інтелігентного вигляду, як виявилось, мати кількох дітей.

„Мій 13-літній син“ — сказала вона цілком поважно — „вернувся до хати з передконфірмаційної науки в церкві. І запитав мене: — Мамо, чому це так? Я не розумію, що отець парох примушує нас все ще вивчати на память всі ті жидівські імена зі Святого Письма!“...

Була помітно обурена і всі приявні також.

А я?

Я мав хаос у голові. І думаю, що такий хаос мусить витворитися в кожного, хто хоче тверезо охопити те все, що тепер діється на релігійному полі в Німеччині. Протихристіянські часописи, як: „Нордліхт“, „Райхсварт“ графа Е. Ревентльова, „Нордіше Цайтунг“ і т. д. в нічому не причиняються до розяснення ситуації.

До чого йде?...

В протихристіянській пресі аж роїться від обвинувачень протестантської та католицької Церкви. Закидається їм, що не дбали ніколи про рятунок душ молоді. Не вчили її кохати нарід і землю. Молодь виховувалася національно сама і сама шукала шляху до народньої душі. В одному з чисел „Нордіше Цайтунг“ найшов я статтю п. н. „Католицизм і расова проблема“, в якій всі ті закиди сформульовано і де змальовано перші практичні спроби старогерманського поганського культу серед сучасної нім. молоді.

„Ми (у своїх обрядових сходинах) не потребували — пише автор — ні священиків, ні Церкви; батьківщина дана Богом була краща за них. Зайвими були для нас богослуження і обряд (**Ritus**), наші нічні вогні і слова вождів, що ми їх самі собі вибрали, були повніші живої, відчутої віри, як мертві форми. Нам не треба було благословення і слова „Амінь“, внутрішне зобовязання супроти нашого найсвятішого життя було сильніше, як всякий культ. Хто з нами відчув душевно ту переміну, хто пережив з нами ніч Вальпургі та весняний поранок, хто зрозумів обрядові звичаї старих германів („**Gaulager und Bundesfest**“) у їх людово-психольогічному змісті, — той став поганцем на ціле своє життя...

„Поганське, себто нордійське завішання тої молоді ще в повні невиконане. Воно стане дійсністю, коли трете покоління, коли нова молодь людової держави зрозуміє, що істнує лише одна можливість злитись навіки з духом народу, а саме — поганська віра. Ті цінности, що вам дає рідна сторона і батьківщина, те, що переживаете на мандрівках чи в таборах, найглибше почуття дружби і обовязку супроти вожда, — все це може дати вам лише нордійсько-поганська віра... І якщо добровільно, з власного душевного пориву, перейдете до нордійської віри, тоді наша людова держава бачитиме у вас не лише політичних виконавців майбутніх завдань, але також вкорінених тілом і кровю в народ носіїв відродження повновартної германської раси“

Роман Голіян.

Новий ґубернатор Підкарпатської Руси.

Прага, 1. березня 1935.

Як „Діло“ вже повідомляло, президент Чехословацької Республики назначив дня 15. лютого ц. р. губернатором Підкарпатської Руси дотеперішнього бурмістра Ужгороду Константина Грабара. Є це вже третій губернатор Підкарпатської Руси після д-ра Жатковича, що по двох роках ґубернаторства зрікся свого уряду й виїхав назад до Америки і після д-ра Бескида, який помер у травні 1933-ого року.

Новий ґубернатор Константин Грабар народився 15. серпня 1877. р. в Ужгороді, як син греко-католицького священика. Гімназійні студії відбув в Ужгороді, теольоґічні в Будапешті й Ужгороді. Відтак був сім років сотрудником і парохом у Великих Лучках, а від 1908. р. аж до перевороту парохом у Дубрівці на Підкарпатській Руси.

Після розпаду Австро-Угорщини Грабар виступає на політично-громадську арену і стає членом комітету, який веде переговори з теперішнім президентом Масариком про умовини прилучення Підкарпатської Руси до Чехословаччини. Грабар був директором Підкарпатського Банку в Ужгороді, від 1928. р. аж до свого іменування ґубернатором сповняв теж функції бурмістра Ужгороду. Священичих функцій Грабар тепер не виконує. Партійно Грабар спершу належав до народньої-католицької партії Волошина, а перед чотирма роками перейшов до аграрної партії.

Номінацію Грабара підкарпатським ґубернатором приняла чехословацька преса якось невиразно, здержано, би, навіть можна сказати, холодно. Ще найбільше місця присвятили цій справі „Лідове Новіни“, які навіть помістили портрет нового ґубернатора. „Лідове Новіни“ з цього приводу написали: Після півторарічного бою за ґубернаторське крісло і вагання влади нарешті прийшло рішення. Треба сподіватися, що влада добре роздумалась, заки розвязала цю тяжку проблему. Правда, кандидатів не було багато, але й цей малий вибір ще ускладнювався специфічними місцевими обставинами, особистими інтересами осіб та інтересами політичних партій. І якщо серед усього того рішення влади впало на Грабара, то в цьому треба вбачати велике довіря влади до нього, довіря, яке новоіменований ґубернатор мусітиме вдержати.

Позиція Грабара не легка. Його завданням буде в першу чергу вирівняти й усунути всі темомовні противенства і непорозуміння та у всіх своїх рішеннях виказати не лиш відповідний такт і знання осіб та місцевих обставин, але й широкий політичний і господарський погляд. Новий ґубернатор має бути дійсним лучником між місцевим населенням країни і владою Республики. Як вивяжеться Грабар з цього свого тяжкого завдання, буде залежати від того, звідки він буде черпати для себе науку і від того, чи буде прислухуватись до голосу всіх тих наживників, які вже нині кружляться довкруги ґубернаторської палати.

В найболючішому питанні Підкарпатської Руси, в питанні мовному, новий ґубернатор стоїть на позиції т. зв. місцевого русинства, а це не приносить йому популярности ані між українцями ані між русофілами. Виконуючи свої душпастирські функції і стикаючись з народом, Грабар переконався, що місцева мова далека від російщини і хоча зберегла в собі „чимало старославянських церковних архаїзмів, є близча котрійнебудь із середньо- чи східньо-европейських славянських мов, ніж російська“. Через те треба сподіватися — кажуть „Л. Н.“, що призначення Грабара ґубернатором Підкарпатської Руси викличе особливо велике невдоволення між русофілами і прихильниками його протикандидата сен. Бачинського і що з того боку Грабар буде натрапляти на всякі можливі перешкоди. Що торкається питання автономії Підкарпатської Руси, то Грабар є прихильником ступневого її введення, а щодо господарської розбудови країни стоїть на становищі т. зв. господарського реґіоналізму.

Як прийме призначення нового ґубернатора підкарпатська преса, то про це ми зреферуємо окремо пізніше.

Тут ще хочемо читачам „Діла“ виснити правну позицію ґубернатора Підкарп. Руси.

Конституція Чехословацької Республики постановляє, що на час, поки не буде скликаний автономний сойм Підкарпатської Руси, президент Республики призначує тимчасового ґубернатора краю. Тимчасовий ґубернатор складає присягу на руки президента Республики. Ґубернаторові прислуговує право підписувати краєві зарядження і розпорядки, назначувати деяких урядовців, учителів і суддів та взагалі разом зі своїм заступником рішати всі справи, що належать до компетенції автономного краєвого уряду.

Але всі ці ґубернаторські права і компетенції є в колізії з іншим законом про компетенції краєвого президента, який в дійсності править краєм, якого призначає влада республики і який відповідає лиш перед міністром внутрішніх справ. Про відношення краєвого президента до ґубернатора цей закон не говорить нічого і тому, якщо новоіменований ґубернатор не має бути такою самою фіґуркою, якою були оба його попередники, то мусить появитись новий закон, який не тільки окреслював би компетенцію ґубернатора, але й точно відмежовував би поле його компетенції від обсягу компетенції краєвого президента.

М—м.

Моторизовані частини у майбутніх війнах.

Ми дістали статтю про справу, про яку широкий загал майже нічого не знає. Друкуючи ту статтю, підкреслюємо велику фаховість її автора: через те й усі його уваги мають особливе значіння. — Прим. Ред.

Хоч як мало пишеться в сучасній пресі про можливости війни, хоч як замовчується те, що вирішення цілої низки питань міжнародньої натури може наступити також і аргументами зброї всеж інколи читаємо про небезпеки, що загрожують містам від летунських сил іншої держави, від можливостей газової війни і т. д. Освідомлюванням населення про ці небезпеки займаються теж окремі організації протилетунської чи протигазової оборони.

Це й зрозуміло, бо саме атаки з повітря та ще газами це те, що безпосередньо загрожує ширшим верствам населення в глибокому запіллю, однак щоби зрозуміти: чи готується та чи інша держава до збройної розвязки своїх конфліктів — не досить знати лише про її летунство; бож не самим лише летунством буде вирішуватись доля можливих збройних конфліктів.

Остаточне рішення буде проходити все на фронтах боротьби, на яких зустрінуться головні озброєні маси держав. Цікаво, якіж тепер роди зброї можуть рішати там?

Ясно, що летуни не зможуть знищити всього, що велика їх частина швидко загине від ворожого протидіяння, що кадри людей, які здатні вести повітряну боротьбу, досить обмежені і можуть вичерпатись, отже рішатиме фронт, те „гро“ збройних сил, яке лекше відновляти.

Коротенько переглянемо, що рішало війни минулого.

Зважуємося твердити, що та чи інша сила, яка була рішаючою у війнах у часах історії людства, не залежала лише від тогочасної техніки, питомої для даної війни, але також від суспільного устрою того людського матеріялу, що війну провадив.

Отже збройні маси Атилі чи інших диких народів, де кожний був вояком та навіть жінки брали участь у боях, залежали від тої форми первісної комуни, що тоді панувала. Також армії старої Греції та Риму з їх демократично-клясовим устроєм відзеркалювали у себе той устрій і рішаючі в боротьбі фаланґи гоплітів, економічно сильніших громадян Греції, чи когорти тріяріїв, найбільш досвідчених вояків Риму, були лише еманацією соціяльного устрою цих двох народів, були його відзеркаленням. Як лише змінилося відношення сил у цих державах, неминуче мусів підлягти розкладові і їх воєнний уклад. Замість збройного громадянина, гопліта й тріярія, виступив на воєнну арену наємник, що боронив новий демократичний лад. Що більше: зважуємося твердити, що подекуди зміна форми соціяльного устрою тої чи іншої держави, починалася якраз зі зміни форми війська.

Отже у февдальні часи, у часи середневіччя прийшли як рішаючі на полях боїв заковані у панцирі лицарі, ось ті пануючі верстви, пануючі грубою силою. Решта військ, це був лише додаток до лицарів. Тодішня техніка прийшла лише на поміч певному суспільному ладові, перетворюючи лицаря у тодішній танк. Але вже в самий розквіт февдальних відносин, ще до появи міцної вогнепальної зброї, вільні та демократичні уґрупування, наважувалися (інколи з успіхом) ставати проти пануючих тоді на полях боїв лицарів, а з розвитком життя, вирішна доля у війнах повільно переходить до найкраще озброєних найманців, сержантів, жандармів, потім ґвардії та мушкетерів, що за „зольд“ боронять державу і її суспільний устрій. Колиж міждержавна боротьба примусила побільшити

скількість тих найманців, перейти на вербунок і конскрипцію, тоді й маси війська станули на боці революції проти того режіму, що їх створив.

На сцену історії виступають правильні армії „загального воєнного обовязку", озброєні народи, про які важко було сказати, що саме рішало у війнах. У Наполеона це була його незрівняна гармата і його „тріярії", гвардія; у пізніших пополеонівських війнах маси — відповідно психічно підготовлених людей; та вкінці у світовій війні, це **нерви** та **соціяльні** настрої воюючих колективів.

Не єдино силою зброї, а скорше психічно й соціяльно розгромлено російську армію; спершу соціяльно й нервами, а лише опісля зброєю не витримали залізні німецькі дивізії; вкінці отрута соціяльно-нервового розкладу, що правда викликаного збройними чинами, перекинулася навіть до рядів армій переможців.

В цілу ширину стала перед проводом проблема: що краще, масові армії з певною технікою, чи лише малі, але добре озброєні відділи, за якими стоїть промисл країни з її армією працюючих. Перед військовим проводом станули слова ген. фон дер Гольца батька, якими він почав свій твір: „Озброєний нарід": „Настане колись день, коли новий Олександер Македонський, зі жменею хоробрих добре озброєних, вивчених та вихованих вояків, пожене перед собою ці юрби миролюбних міщан, що ледви здатні тримати зброю". Та з другого боку виринула проблема величезного запотребування людських жертв на театрах сучасної війни, величезних запотребувань металю й вибухових матеріялів, до виробу яких має стати все живе й життєздатне так, як і до поповнювання фронтових рядів.

Ці антитези ще досі невирішені.

Після цих вступних уваг, перейдемо до розгляду питання сучасних „моторизованих частин", яких значіння не можна повністю зрозуміти без такого попереднього загального огляду. (Д. б.)

Всеволод Петрів
ген. штабу генерал-хорунжий.

З польської преси.

СТАТТЯ СТ. ЛОСЯ.

У „Бюлетині Польско-Україньскім" з 3. ц. м. находимо обширну статтю Ст. Лося п. н. „*Програмові уваги*". Стаття написана на просьбу редакції у звязку з останньою гомінкою дискусією на сторінках ендецької преси. У вступі редакція „Бюлетину" застерігається проти міркувань автора про поняття народу, зрештою поручає її, як „глибоку і вірну у підході".

Застереження редакції „Бюлетину" правильне. Міркування п. Ст. Лося гостро звернені проти „фільольоґічного націоналізму" — ані не вяжуться з цілістю статті, ані не гармонізують з усім тим суттєвим, що досі писав і в оцій статті сам він пише.

Ст. Лось відомий із свого практичного способу думання й арґументування, — і це найбільша прикмета його публіцистичної діяльности. З хвилиною, коли він запускається на терен наукових теорій, що заторкують і фільольоґію і соціольоґію і етнольоґію, — його виводи рішуче тратять на переконливій силі, бо відразу видно, що це ділянка йому чужа. З свого боку зазначимо, що щонайменше дуже ризиковна слідуюча теорія:

„...Поняття народу оперто на фільольоґічних критеріях, в той спосіб створено ідеал, що цементував народи італійської і німецької мови, а решту докомала зручність пруської і савойської династії... но і помилки Наполеона III..."

Здається нам, що це дуже упрощена метода: все дотеперішнє наукове поняття народу звужувати до „німецької інтриґи"! Сьогодні дійсно дефініція модерної нації вимагає багато інших чинників, ніж лише спільноту мови (зрештою, спільна мова ніколи не була *єдиним* критерієм національної суцільности), — однак кепкувати собі з „фільольоґічного націоналізму" — це річ зовсім зайва. До чого теж може дійти льоґіка таких упрощених теорій, свідчить про це такий уступ:

„...Маємо зрештою у свіжій памяті відстрашаючий приклад, до яких погубних наслідків веде безкритичне сприймання чужих, недостосованих до наших умовин гасел і понять: галицькі українці взяли дуже поважно і поняття народу, як мовної групи, і гасло самовизначення народів, себто гасло, придумане на те, щоб розсадити із середини центральні держави..."

Вибачте, ш. авторе: але чи *поляки* мали колинебудь *інше* поняття народу, ніж його мали галицькі українці, і чи гасло самовизначення народів, скарикатуризоване побідними державами не стало теж формальною притокою для відродження *польської* державности? Такі вислови звучать таки досить — несмачно...

Поза тими рішуче невдалими фільольоґічними прогульками — решта статті, яка торкається 1) справи ендецьких асиміляційних аспірацій і 2) теорій, які дехто з поляків проповідує, про конечність „говорити з масами понад голови провідників", — та решта статті має чимало правильних помічень і арґументів. Вони здебільша повторені з попередніх статтей чи брошур автора.

Невсітницю про нехтування українською інтеліґенцією доказує автор такими короткими арґументами:

„...Вплив рідної інтеліґенції на український нарід тому важко переборити і тому вона є наче фільтром, крізь який мусять переходити всі враження, заки дійдуть до народньої маси і зроблять на неї вплив.

1) Бо та інтеліґенція тільки-що вийшла з народу і є з ним звязана тисячними вузлами посвоячення та обичаїв.

2) Бо наслідком утрудненого доступу до посад, платних з прилюдного гроша, та інтеліґенція живе господарським життям, живе на селі, орґанізує життя і віддає хліборобові щоденні наглядні прислуги.

3) Бо задовольняється звагал надзвичайно скромною винагородою, отже селянин розмірно охоче несе жертви, получені з її утриманням.

4) Бо, щоби оминути голодову смерть — треба було безперервно боротися за існування національно-господарських орґанізацій. Те існування втримувати можна тільки безперервним підсичуванням національного почуття селянина, тому, що тільки в той спосіб можна зробити його схильним нести жертви, звязані з утиманням нац.-госп. орґанізацій. Вимагаючи від нього (інколи навіть терором(?!) жертв у користь т. зв. (?) національної справи, українська інтеліґенція тим самим заспокоює вроджений кожній людині голод ідеалу, який є одною з найважніших потреб людства.

Тому настрої освідомлених українських мас зміняться щойно у вислідї настроїв національної інтеліґенції. Це для мене безсумнівна річ..."

На питання: що діяти, — відповідає автор: „Треба станути на ґрунті дійсности і витягнути з неї такі висновки:

1) Освідомити собі, що Річпосполита була, є і буде державою багатонаціональною і багатомовною,

2) Освідомити собі, що Річпосполита, це „річ тривка", багато тривкіша, від запосичених з минулого століття і інших народів понять національности (?), що тому нема причини тратити нерви з приводу проминаючих настроїв і уявлень.

3) Освідомити собі, що кардинальною завдачею нашої національної політики є уможливити ріжним народам згідливе і солідарне співжиття в границях одної держави, подібно, як розвязано ангельоґічну проблему супроти ріжнородних віроісповідань. Часи національної боротьби минуться, як минулися часи релігійної боротьби. (Приклад ідилічних віроісповідних відносин не дуже заохочуючий: чи автор справді вірить у ту ідилію?! — Прим. Ред.).

4) Освідомити автохтонним народам, що замешкують державу, що вони не живуть у чужій державі, як матеріял, засуджений „щоб згинути й сліду за собою не лишити", але у власній державі, яка єдино може запевнити їм можливість розвитку під умовиною, що й вони віддадуть кесареві, що кесареве.

5) Коли річ іде про маси, то проявити їм справжню журбу за їх матеріяльне буття, що можна найлекше осягнути ліквідацією надмірно розбудованих, коштовних і прикрих та непотрібних державних агенд, але не пробувати защіплювати їм ідеали бюрократичними методами, бо вони нічого, крім омані, не дадуть.

6) Зацікавитися елітою кожного із замешкуючих державу автохтонних народів і старатися відповідно виховати її. Те завдання не переступає сил держави, і можемо бути певними, що про настрої має рішать в остаточному вислідї настрої еліти, а не кавцаки.

7) Уможливлюючи тій еліті нормальну кар'єру в безчисленних галузях праці, які створює новочасне життя, даємо їй з одного боку певний стан посідання, який вона буде лякатися утратити, з другого накладаємо на неї відповідальність, якої нині не несе.

8) Освідомити тій еліті дві підставові правди: 1) що боротьба з державою може тільки стягнути поразки і на неї і на кермований нею нарід; 2) що співпраця з державою дає їй можливість корисної, і то слід підкреслювати, корисної праці над розбудовою власного народу та допроваджувати його до нормальної европейської структури. Перша з тих правд починає помалу просякати у свідомість заінтересованих, але треба її доповнити другою. Про висліди можна бути спокійним".

Не входячи в детальний розгляд повищих порад автора, можемо тільки ствердити, що великого практичного успіху вони не будуть мати, бо важко, щоб вони найшли зрозуміння у сучасних польських кермуючих чинників, коли ті поради здебільша поручають речі, якраз противні до тих, які тепер ті чинники цілою силою форсують (напр. „защеплювання" „бюрократичними методами" „ідеалів", розбудова державних агенд в усіх найбільших дрібницях життя, нехтування українською інтеліґенцією і т. д. і т. д.). На добро автора треба записати, що він не піддається тим суґестіям зовсім і зберігає почуття критицизму.

Хто поїде до Москви?

ЛЬОНДОН, 5. 3. ПАТ. На засіданні ради міністрів рішили, що до Москви поїде один з британських міністрів.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Большевицький уряд підвищив лікарям і обслузі платні на 10 і 20 прц.

— На летовищі у Шартре зударилися два військові літаки. Один з летунів тяжко ранений.

— Італійський уряд повідомив офіційно британський уряд, що між Абісинією і кольонією Сомалі створили невтральну смугу.

— Канц. Гітлер зажадав від єпископа Мілера, щоби в евангелицькій церкві завів у найкоротшому часі лад.

— Італійський король приняв у Пісторії дефіляду відділів, які їдуть до Африки.

Страйк в Астурії.

МАДРИД, 5. 3. ПАТ. 400 вуглекопів у Лянґрео в Астурії зорганізувало страйк, домагаючись помилування засуджених на смерть повстанців. Це вже другий страйк в Астурії по здавленні повстання, який проголосили робітники, не зважаючи на стан облоги.

Дві бомби вагою 112 кґ.

АТЕНИ, 5. 3. ПАТ. Вислані проти збунтованої фльоти літаки вернулися вчора до Атен. Летуни кажуть, що кружляк „Аверов" поцілили дві бомби вагою 112 кг. Вибух спричинив пожежу. Летуни скидали бомби не тому, щоб затопити корабель, а лише тому, щоб утруднити йому маневрування.

З українського життя у Празі.

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ У ПРАЗІ.

Як минулого, так і цього року Т-во Прихильників Української Пісні у Празі взяло на себе ініціятиву влаштувати Шевченківський концерт. Концерт має відбутися 14. березня у великій салі праської Радіо-Палати. В концерті візьмуть між іншими участь: п-і Марія Сокіл і п. А. Рудницький. Ініціятори видали заклик, щоб усі українські організації в Празі до них приєднались і тому є повна надія, що і в цьому році українська кольонія у Празі відсвяткує Шевченківське свято спільно під прапором зєднання всіх українських сил. **М-н.**

ПЕРША ВИСТАВА УКРАЇНСЬКОЇ ДРАМАТИЧНОЇ СТУДІЇ У ПРАЗІ.

Перед чотирма місяцями повстала у Празі Українська Драматична Студія. Зродилася вона з ініціятиви відомої нашої драматичної артистки, п-і Наталії Дорошенкової, в якої руках лежить теж мистецький провід і режисерство в Студії. Своєю метою поставила собі Студія плекати театральне мистецтво з нашого побутового репертуару. З точки погляду нас, емігрантів, віддірваних від рідної землі і закинутих долею на далеку чужину, це завдання Студії особливо цінне; а для нашої молоді, що виростає вже серед чужого середовища, навіть незвичайно корисне.

В неділю 24. лютого ц. р. українська кольонія в Празі мала нагоду побачити перший успіх дотеперішньої праці Студії. Цього дня Студія виступила перед нами зі своїм першим студійним вечором. Вечір відбувся в салі „Мистецької Бесіди" і в його програму увійшли: „Зимовий вечір" — песа в двох діях М. Старицького та „По ревізії"— етюд в 1 дії Кропивницького. Вечір розпочався коротким вступним словом п. Н. Дорошенкової, в якім вона пояснила присутнім ціль і завдання Студії та звернулася з гарячим закликом до нашого громадянства підтримати щиро працю і змагання Студії — так, як щиро і безкорисно присвячують їй свій час і сили ті, які біля Студії скупчилися. Бесідниця просила нас теж не критикувати гостро цього їхнього першого виступу, бож і час їх дотеперішньої праці ще дуже короткий і обставини, серед яких приходиться їм працювати, нелегкі. І зовсім спокійні можуть бути і провід Студії і всі ті, що взяли участь у цьому першому виступі: ми не будемо критикувати гостро, бо й нема защо гостро критикувати, особливож коли йде про першу песу, про „Зимовий вечір". І до детайлів продумана режисура, і гра артистів, і вся постанова песи, аж до малих недостач включно — усе це давало нам повну можливість забути, що ми бачимо перед собою не професійних акторів, але аматорів, з яких деякі щойно вперше виступали на сцені. А що найважніше: ми набрали того певного переконання, що дальша праця в Студії під цим мистецьким проводом може легко довести до того, що будемо мати у Празі добру театральну дружину, яка для нашої справи може виконати ту саму працю і принести ті самі користи, що колись Українська Капеля Кошиця. Вистава „Зимового вечора" нас вповні переконала, що Українська Драматична Студія дійсно заслуговує на те, щоб її наше громадянство підтримало чим і як тільки може. З таких членів Студії, як п-і В. Гавриленко, Виноградська, Скворчинська та п-ве Лисенко, Павлічук, Мелешко, Кушеля, можуть під досвідною і вправною рукою режисера Студії п-і Дорошенкової виробитись такі акторські сили, які можуть досягнути рівня добрих професійних акторів.

Щож торкається вистави другої песи „По ревізії", яку Студія дала, щоб цим пошанувати 25-і роковини смерти нашого великого драматурґа, то ми маємо одно завваження. Не хочемо тут гостро критикувати, але сказати кілька слів щирої поради. Як довго Студія не стоїть на тій висоті, до якої прямує і досягнення якої ми їй усі зі щирого серця бажаємо, так довго провід Студії повинен виминати такі песи, в яких невишколені ще члени Студії можуть легко попасти в шарж. На це повинна Студія звертати особливу увагу, головнож якщо їй іде про те, щоб її виступам прислухувалися не лиш самі українці. Навіщо давати чужинцям криве зеркало нашого побуту і нашої високої народньої культури? А й для нашої молоді, яка вже виросла на чужині і яка не знає нашого побуту, такий спосіб вистав не може бути тим виховним чинником, яким — за словами п. Дорошенкової — мають між іншим бути вистави Студії.

Ще раз щиро вітаємо перший виступ Студії і ждемо на дальші. **М-н.**

ВИСТАВА УКРАЇНСЬКИХ ПЛАСТОВИХ ВИДАНЬ.

Вистава українських пластових видань улаштована в Празі 23—25. м. м. вид-вом „Український Пласт", дала можність переглянути надбання Українського Пласту на полі друкованого слова.

Виставу відкрила голова в-ва „Український Пласт" Н. Козицька 23. II., привітавши присутніх, між ними чеських представників Союзу Чеських Скавтів. Відтак п. Д. Антонович говорив на тему „Завдання Українського Пласту в сучасний мент".

Матеріяли вистави складалися з пластових підручників (усіх 19), виданих в Галичині, на Закарпатті й на еміграції; пластової періодики, в першу чергу: „Молоде Життя" (Львів 1921—1930, Прага 1931—1933), „Пластун" (Ужгород і Севлюш), „Український Пласт" (Львів) і т. ін. Велика збірка видань пластових куренів (з Галичини й Закарпаття), між ними деякі з перших років Українського Пласту, що творять тепер рідкість. Далі пластові листівки (всіх 46), ювилейні наліпки на 15-ліття Українського Пласту (видані у Львові) й на 20-ліття (видані у Празі трьома накладами), наліпки й купончи кількох пл. відділів у Галичині, наліпки на фонд будови Пластового Дому. Для порівнання нашої періодики з чужинецькими виданнями окремо були розложені пл. часописи інших народів. Окремо були виставлені пластові календарці (видання Українського Пл. Уладу та В-ва „Вогні" у Львові й в-ва „Ватра" під проводом скавтм. Л. Бачинського в Ужгороді), усіх 12, пески й жарти галицького видання, ноти на пластові гимни й марші, стінний часопис з Галичини й ріжні інші пл. друки. Всіх експонатів — 417 штук.

Вистава була прикрашена національними барвами, побільшеннями пл. видавничих знаків та першої пластової книжки, а саме „Пласт" О. Тисовського з 1913 р. й останньої — „Як габорувати" Д. Козицького, а також портретами творців українського скавтінгу О. Тисовського, С. Левицького й Л. Бачинського та О. Вахнянина.

СВЯТО В ЧЕСТЬ ПРЕЗ. МАСАРИКА.

Загальне українське свято з нагоди народин Т. Г. Масарика відбудеться 6. ц. м. в Геольогічнім Інституті. Організацію його переводить Міжорганізац. Комітет, вибраний 26. II. на сходинах, скликаних Підготовчим Конгресовим Комітетом (праська філія). Представники 18 організацій вибрали Міжорг. Комітет у складі: інж. Яремич, д-р Мерила, д-р Фриццин, доц. Омельченко, інж. Шевченко. По довгій дискусії під проводом Н. Григорієва збори ухвалили програму свята та намітили склад президії на ньому.

Рінтелен перед судом.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Рінтелен вже скінчив зізнавати і суд переслухав кількох свідків. Підс. Рінтелен заявив, що намагався скінчити самогубством в хвилині сильного поденервування, з огляду на поведінку уряду супроти підсудного. Одначе не мав наміру стрілятися.

Оборонець Рінтелена Кле згадав, що ціла розправа спирається на поговірках. Підкреслив заслуги Рінтелена при устійненні кордонів Австрії, його боротьбу з комунізмом та пошанування авторитативної влади. Оборонець зголосив внесок, щоби трибунал переслухав ряд свідків.

Прокуратор Тунне не заперечив колишніх заслуг Рінтелена для Австрії. Гостро осудив його поведінку супроти покійного канц. Дольфуса і зголосив теж внесок покликати ряд нових свідків.

Трибунал згодився на внески оборонця і прокуратора.

Напади повстанців у Манджу-Ко.

ТОКІО, 5. 3. ПАТ. Агенція Ренґо повідомляє, що в місті Пінчав китайські повстанці вбили начальника поліції і 10 манджурських поліцистів. Крім того намовили відділ поліції приєднатись до них і забрали зі собою начальника поліції провінції Фен-Тієн та кількох вищих урядовців.

Перемога англійського уряду.

Впало внесення Лейбур Парті.

БЕРЛІН, 5. 3. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє, що Лейбур Парті зголосить у понеділок 11. березня п. р. у палаті громад внесок з недовірям для уряду.

ЛЬОНДОН, 5. 3. ПАТ. Вчера в палаті громад дискусія над справою безробіття дала партії праці нагоду повести велику дебату. Вона покінчилася перемогою анґлійського уряду. В голосуванні 225 послів заявилося за урядом, а 59 проти нього.

Бійка вуглекопів з поліцією.

ЛЬОНДОН, 5. 3. ПАТ. 300 страйкуючих вуглекопів напало на поліцію недалеко Бершем. Поліція ранила 20 вуглекопів, вуглекопи 6 поліцистів.

З УКРАЇНСЬКОГО ХОРУ.

В Українськім Хорі 25. м. м. відбулися надзвичайні загальні збори, на яких після ухвалення старості й заст. старости хору абсолюторії, вибрано управу хору в складі: голова інж. Б. Левитський, секретар п. Сорока, скарбник інж. В. Русак, господар інж. Кушелів, голова ревізійної комісії інж. О. Гайдай і музичну комісію яка складатиметься зі старостів голосових партій, диригента й заст. диригента.

ЗАГ. ЗБОРИ СПІЛКИ ІМ. МАЗЕПИ.

Загальні збори Української Спілки ім. Мазепи, що відбулися 24. II., по прийняттю звітів функціонарів вибрали нову управу в складі: д-р Матковський (голова), інж. Красноніс (секретар), інж. Т. Лось, інж. С. Стахурівна, д-р Я. Якубівський, інж. Липа, п. Олексенко. Ревіз. ком. інж. Дуда й інж. Швець.

—o—

Нещирість політики уряду супроти українців.

ВАРШАВА, 5. 3. ПАТ. Нині відбулася в сенаті подрібна дискусія над буджетом міністерства внутрішніх справ. По рефераті сен. Ванькович почалась дискусія. Після сен. Васютинського (соц.) промовляв *сен. Макух* закидаючи урядові нещирість політики супроти українського населення і несповнення його домагань. По промові сен. Шафранека (люд.) сен. Маслов (ББ) заявив в імені українського населення Волині, що велика і сильна Польща може запевнити українцям розвиток і добробут, незарушуючи національних інтересів українців. Виступив проти українських політиків зі Східної Галичини.

Сенатори з ББ — Стажевич, Пульнарович, Еверт і Роман у промовах торкались польсько-українських взаємин та впевняли, що українцям у Польщі добре живеться і мають широкі права.

Пополудні йшла далі дискусія.

—o—

Сензаційна заява прем. Мекдональда.

Велике враження в Німеччині.

ЛЬОНДОН, 5. 3. ПАТ. Вчора уряд оголосив у формі білої книги військовий буджет у висоті 133 мілюнів фунтів штерлінґів зі заявою прем'єра Мекдональда. Останні події виявили, що теперішній політичний апарат не вистарчає для вдержання мира. Народи не виреклися вживати насильства і погрожують ним під натиском національних конечностей. Тому, коли В. Британія не усуне недомагань в організації своєї оборони, не буде могти боронитись перед нападом, запевнити населенню достави харчів ні оборонитись перед летунськими нападами.

Опісля премієр обговорив зброєння Німеччини і підкреслив, що британський уряд ще в листопаді 1934. р. звернув прилюдну увагу на них, не погоджуючись на нарушення версайського трактату. Якби ці зброєння залишились на теперішнім рівні, недовіря сусідів Німеччини може рости і мир буде загрожений. Британський уряд не може замкнути теж очей на зброєння у СССР, Японії, Злучених Державах і в цілому світі. Вкінці прем. Мекдональд підкреслив, що з уваги на протилетунську оборону, незайманість деяких територій на протилежному боці каналу є життєвою справою В. Британії.

Франція вдоволена.

ПАРИЖ, 5. 3. ПАТ. Ціла французька преса з великим вдоволенням пише про білу книгу і про мотиви підвишки кредитів на національну оборону.

ЛЬОНДОН, 5. 3. ПАТ. Заява прем. Мекдональда викликала велике враження в німецьких політичних колах. На їх думку заява утруднить дуже переговори в Берліні. Здогадуються, що цю заяву зложено тому, щоб утруднити мін. Саймонові свободу рухів у Берліні. І тому теж з мін. Саймоном поїде до Берліна мін. Іден, хоча цей не хотів їхати

Канцлер Гітлер хорий.

Відложать гостину британських міністрів у Німеччині.

БЕРЛІН, 5. 3. ПАТ. Нині в полудне Нім. Інф. Бюро оголосило в надзвичайному виданні таку вістку: Підчас побуту в Сарбрікені канц. Гітлер перестудився легко та сильно захрип. За порадою лікаря, щоб голос його не потерпів, відкликали наради, заповіджені на найближчу будучину. В таких обставинах німецький уряд за посередництвом свого міністра закордонних справ просив амбасадора В. Британії Фіпса, щоб намічену гостину британських міністрів відложили.

—o—

Домашня війна в Греції загострюється.

ПЛАСТІРАС НА МАНДРІВЦІ.

КАННИ, 5. 3. ПАТ. Ген. Пластірас виїхав минулої ночі до Італії, щоб звідтіля дістатись до Греції.

ПАРИЖ, 5. 3. ПАТ. Авас повідомляє зі Софії, що чутки про подорож ген. Пластіраса до Болгарії мабуть потверджуються. Влада нібито устійнила, що ген. Пластірас скривався під назвищем Стібас. На це назвище грецький консуль у Ніцці видав йому паспорт. Ген. Пластірас мовляв приїхав до Софії 25. січня та побув там два дні, потім відїхав до півн. Болгарії. Там стрінувся з двома грецькими купцями. Здогадуються, що ті купці то були старшини. Опісля Пластірас вернувся через Югославію до Франції.

БРІНДІЗІ, 5. 3. ПАТ. Тут приїхав із Канн ген. Пластірас.

КРЕТА І СХІДНА МАКЕДОНІЯ В РУКАХ ПОВСТАНЦІВ.

Німецьке інформаційне бюро повідомляє з Атен, що ціла Крета, частина Тракії і полуднево-східна частина Македонії з містами Кавалля і Драма в руках повстанців.

НАСТУП ПРОТИ ПОВСТАНЦІВ.

САЛЬОНІКИ, 5. 3. ПАТ. До Сальонік приїхав адмірал Кондиліс, який в оголошеній відозві заповів, що негайно, коли стягне до Сальонік військо з Пельопонезу і Греції, розпічне великий наступ проти повстанців.

ТРІЮМВІРАТ НА КРЕТІ. ВЕНІЗЕЛЬОС ПІДГОТОВЛЯЄ НАСТУП ПРОТИ УРЯДУ.

ПАРИЖ, 5. 3. ПАТ. Преса повідомляє з Атен, що Венізельос створив на Креті тріюмвірат з метою підготовись до оборони. Тріюмвірат задумує сконфіскувати всі публичні фонди на Креті, які сягають до 100 міліонів драхм. Кружляють поголоски, що Венізельос підготовляє наступ на Атени себто проти уряду.

ЛІТАКИ БОМБАРДУЮТЬ КОРАБЛІ.

ПАРИЖ, 5. 3. ПАТ. З Атен надійшли вістки, що бомбові літаки далі бомбардують збунтовані кораблі. Летуни не лише скидають бомби, але обстрілюють також кораблі зі скорострілів.

До Парижа надійшли вістки, що осередок повстання є у північній Македонії.

Грецьке міністерство закорд. справ натякає, що дотепер ніодна держава не вважає збунтованих моряків за розбійників. Повстанців вважають революціонерами проти уряду, які можуть підлягати тільки грецьким законам.

„Парі Соар" подає такі подробиці про бої у східній Македонії: Дрібні сутички перемінились у завзяті бої. Міністерство війни мусіло вислати військову допомогу численним залогам. Багато вбитих і ранених. У боротьбі бере теж участь артилерія. Цілою акцією проводить Венізельос, який через радіо видає прикази.

КОМУНІКАТ ГРЕЦЬКОГО ПОСОЛЬСТВА.

ПАРИЖ, 5. 3. ПАТ. Грецьке посольство у Парижі оголосило в понеділок пополудні комунікат, в якім на основі вісток з Атен повідомляє, що грецький уряд панує над положенням. В Атенах спокійно і столиці Греції взагалі не бомбардували. Лад на Креті уряд заведе за кілька днів.

НОВИЙ ПРЕТЕНДЕНТ ДО ГРЕЦЬКОГО ПРЕСТОЛУ.

ПАРИЖ, 5. 3. ПАТ. З Мадриду повідомляють: У хвилині коли в Греції йдуть завзяті бої, у Мадриді зявився претендент до грецького престолу. Є ним князь Евген Ласкаріс, адвокат, який виводить свій родовід від одної з чотирьох династій, які в середновічю володіли у Візантії. Князь Ласкаріс є деканом адвокатської палати в Сарагосі. Він оголосив французькою мовою відозву, в якій подає свої права до престолу. Запевняє, що в 1922 р. його права признав царгородський патріярх Мільтіос IV., в 1927 р. ерусалимський патріярх. Династія Ласкарісів володіла в XIII. століттю. Івана Ласкаріса IV., предка кн. Ласкаріса скинув з престолу генерал Михайло Палеольог.

ХТО ПІДДЕРЖУЄ ВЕНІЗЕЛЬОСА?

БІЛГОРОД, 5. 3. ПАТ. „Правда" повідомляє, що Венізельос співпрацює з чужою, середноморською державою, яка піддержує бунт у Греції.

МАНІФЕСТ ПРЕЗИДЕНТА ДО НАРОДУ.

АТЕНИ, 5. 3. ПАТ. Атенська телеграфічна агенція повідомляє, що президент республики Олександер Заїміс оголосив такий маніфест до народу:

Від чотирьох днів у Греції йдуть завзяті бої, джерелом яких є політичні антаґонізми. Не виключене, що в Греції загоститься домашня війна, в якій пропаде спільна батьківщина. Вважаю своїм обовязком — каже президент — звернути увагу всім геленам на цю небезпеку і візвати тих, які пішли протизаконним шляхом, послухати голосу патріотизму і забути про особисті та політичні пристрасти. Греція повинна якнайскоріше вернутись до нормального політичного життя, якщо не хоче згинути.

ЛЕТУНСЬКА ДОПОМОГА ЮГОСЛАВІЇ?

БІЛГОРОД, 5. 3. ПАТ. У політичних колах кружляє поголоска, що грецький уряд звернувся до уряду Югославії за військовою допомогою проти збунтованих відділів. Грецький уряд бажає летунської допомоги.

ВЕНІЗЕЛЬОС ВЕСТИМЕ ДОМАШНЮ ВІЙНУ.

ПАРИЖ, 5. 3. ПАТ. „Ле Пті Парізіен" повідомляє з Атен, що положення в Греції погіршується з кожною хвилиною. Потверджуються вістки, що Венізельос задумує вести домашню війну з метою захопити владу. Уряд не злякається ніяких засобів, щоби здушити повстання. В Атенах відбулася велика маніфестація проти Венізельоса. Офіційні кола запевняють, що уряд не задумує тепер вести боротьби проти Венізельоса на Креті, але покищо бажає здушити повстання на суходолі.

ВОЄННІ СУДИ СУДЯТЬ. ВІДСТУП ПОВСТАНЦІВ У МАКЕДОНІЇ.

ЛЬОНДОН, 5. 3. ПАТ. Ройтер повідомляє з Атен, що уряд збирає всі летунські і морські сили проти повстанців на Креті. Літаки кидають бомби на збунтовані кораблі на водах Крети. Віллю Венізельоса мабуть знищили бомби літаків. Ґенерального ґубернатора Крети і колишнього ґубернатора острову вбили повстанці за спротив. На кружляку „Аверос" повстанці розстріляли 25 моряків, які не хотіли прилучитися до бунту. Щоденник „Типос" повідомляє, що коло острова Нільос горить збунтований корабель.

Воєнний суд в Атенах починає судити арештованих революціонерів за повстання. У Македонії повстанці відступають перед більшими силами урядових військ.

УРЯДОВІ ВІЙСЬКА ОКРУЖАЮТЬ ПОВСТАНЦІВ.

ПАРИЖ, 5. 3. ПАТ. Авас повідомляє з Атен: Урядові війська окружають далі повстанців, які схоронились у Драмі. Сподіються, що місто Драма піддасться. На Крету вилетіли літаки.

СУД НАД ПОВСТАНЦЯМИ.

ПАРИЖ, 5. 3. ПАТ. Авас повідомляє з Атен: Вчора рано почалася розправа проти прихильників Венізельоса. Розправа відбудеться у приспішеному ході.

ФЛЬОТА ПОВСТАНЦІВ.

АТЕНИ, 5. 3. ПАТ Надійшли вістки, що коло островів Нікарія, Наксос і Сітонос появилися кораблі повстанців. Запевняють, що уряд приверне вже завтра лад.

НАСЕЛЕННЯ НЕ ПІДДЕРЖУЄ ПОВСТАНЦІВ.

АТЕНИ, 5. 3. ПАТ. Грецька телеграфічна агенція повідомляє: Атенські щоденники висловлюють жаль, що військо мусить боротися з найкращим кораблем воєнної фльоти і проти інших кораблів. Ціла відповідальність паде на організаторів бунту. Нині положення у Греції таке: У полудневій Греції повстанцям не вдалося захопити населення ні поширитись. Урядові кола переконані, що повстання буде здавлене. З Крети надійшли вістки, що повстанці задумують покинути острів і плисти на острів Родос.

ВЕНІЗЕЛЬОС ПОЇДЕ ДО ЄГИПТУ.

ПАРИЖ, 5. 3. ПАТ. „Ле Журналь" повідомляє з Атен, що кружляк Гель залишається до розпорядимости Венізельоса, який на випадок здавлення революції віїде до Додеканезу або до Єгипту.

РАДІОТЕЛЕҐРАМА ВЕНІЗЕЛЬОСА.

АТЕНИ, 5. 3. ПАТ. Грецький уряд відкликав заборону вибирати з банків ощадности. Морські ліхтарні коло Сальонік гасять на ніч і порт у ночі замкнений. Кружляють поголоски, що уряд перехопив радіотелеграму Венізельоса. Вона до-

вачує, що Венізельос проводить повстанню і вже приїзду фльоти до Крети, щоб офіційно стакнути на чолі повстанців.

БОЛГАРІЯ ЗМІЦНЮЄ ПРИКОРДОННУ СТОРОЖУ.

СОФІЯ, 5. 3. ПАТ. Тому, що в грецькій Македонії йдуть бої, болгарський уряд зміцнив прикордонну сторожу. Зачувати, що вже тепер перейшло кордон кількох політичних емігрантів.

ЗАВЗЯТІ БОЇ В ТРАКІЇ.

АТЕНИ, 5. 3. ПАТ. Коло Сальонік спокійно. Залоги в Гереє, Драмі і Каваллі виступили проти уряду. В Сальоніках арештували коло 150 прихильників Венізельоса.

В Тракії урядові війська ведуть завзяті бої з повстанцями. В боях бере участь кіннота, тяжка артилерія, танки і літаки. До першої сутички урядових військ з повстанцями під проводом ген. Каменоса у Сальоніках дійшло коло мосту на р. Струмі. Повстанці відступили. Міністер війни візвав повстанців, щоби до 24 годин склали зброю.

УЛЬТИМАТ ҐЕН. КОНДИЛІСА ДЛЯ ПОВСТАНЦІВ.

САЛЬОНІКИ, 5. 3. ПАТ. Ґен. Кондиліс у відозві до повстанців у східній Македонії візвав повстанців, щоби склали зброю до полудня, бо в противному разі зведе з ними рішаючий бій. Відповідальність впаде на Венізельоса. Відозва стверджує, що уряд ніколи не змагав до диктатури, але мусів хопитись строгих засобів, щоб здавити повстання. По успокоєнню уряд розпише вибори до парляменту.

ПОВСТАНЦІ ВІДСТУПАЮТЬ.

САЛЬОНІКИ, 5. 3. ПАТ. Урядові війська перейшли ріку Струму і приневолили повстанців відступити. Число повстанців доходить до 2.500 і тому вони складуть мабуть зброю без боротьби.

МІНИ У МОРІ.

ОЛЕКСАНДРІЯ, 5. 3. ПАТ. Грецький консуль повідомив египетський уряд, що порт у Сальоніках замкнений від півночі смугою підводних мін. Тому кораблі, які пливуть до Сальонік, приневолені спинитись у сусіднім порті Карабурну і мусять брати летуна, якщо хочуть плинути далі

Піврічний попис В. Муз Інституту ім. Лисенка у Львові.

Піврічний попис елевів з вищих років і концертового курсу пройшов з гарним успіхом та дав знову приємним нагоду ствердити розвій не одного таланту. Молодих концертантів знаємо вже з давніших пописів, тож і приємно є слідкувати за їх поступами. Виступали елеви учителів фортепіянової кляси: В. Барвінського, Г. Лепицької, Т. Шуховича, скрипкової кляси: О. Мосвичевої, Е. Перфецького, кляси сольоспіву: М. Сокіл, кляси віольончелі і камерної гри П. Пшенички.

Фортепіянові продукції: Шулик Софія, переймається грою, але треба звернути ще більшу увагу на вироблення техніки. Глинянська Мирослава виказує багато темпераменту, техніка головно пасажова чиста та гарно розвинена, пізнали ми її як дуже добру акомпаніяторку. Дудко Лідія виказує значні спосібности. Михайлівська Володимира опанувала дуже добре Рондо Ц-моль Шопена, грає свобідно та певно. Харківська технічно заавансована, але треба грати багато напамять, щоби собі її виробити. Шматера Ольга виказала дуже гарний поступ, її гру характеризує музикальна думка та технічні прикмети.

Скрипкові продукції: Бук Степан та Гнатишак Мирослава під кожним оглядом совідно поставлені. Бак Богдан звернув увагу своєю прізою музикальністю, гра його відзначується великим спокоєм, але повна виразу. Чельо репрезентував І. Барвінський, хоч на нижчому курсі науки, але своїм хистом може суперничати з елевами вищих років. Тон його поглибився та набрав більше виразу, а його небуденний талант вкладає його грі багато безпосередности.

Матіяш Василь та Лепкова Ольга це співаки, які поважно ставляться до музики. Декламація слова та фразування добре, матеріяли голосів гарні, над яких дальшим розвоєм варто працювати.

Концертовий курс гідно репрезентували з фортепіянової кляси Котович Ірина, Шпитковська Лідія та Перфецький Богдан, а кляси скрипкової Согор Роман. Перфецького характеризує сильне почуття ритму. Думаємо, що цпр. Прокофєв найшов би в ньому дуже доброго інтерпретатора. „Прелюдії" Ревуцького, які належать до тяжчих творів, найшли свій вираз в інтерпретації Котовичівної. Согор панує над інструментом та гарно веде кантилену.

Повне признання належиться виконавцям Трія Ц-моль Бетовена. (Шпитковська, Согор, Березовський О.). Дуже добре зіграні вміли тримати ввесь час увагу слухача в напруженні. Бажаємо їм, щоби дальше плекали камерну музику, яка у своїй літературі має такі великі скарби.

Попис мав тільки одну хибу, а саме рішучо рішуче за довго. Три години без перерви, це може змучити навіть найбільшого прихильника музики. Ми знаємо, що і так не всі елеви вищих років брали участь. Може ліпше булоб уряджувати пописи з меншою програмою, зате частіші, а не піврічні.

І. Приймова.

НОВИНКИ

— **З Українського Лікарського Товариства.** У пятницю дня 8. березня в год. 19. відбудеться у домівці Т-ва при вул. Підвалля ч. 7, І. відчит д-ра Д. Стасіва: „Роля українця-лікаря на провінції.

— **3-ий піврічний попис** елевів Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові (середні роки) відбудеться в пятницю 8. березня ц. р. (не в середу як було подане) в год. 5 в малій салі Музичного Т-ва. Вступ вільний. Програмка 50 сот. 1049

— **33-ий з черги склад** відчинила Народна Торговля в м. Бориславі при вул. Косцюшка 125.

— **Хто виграє в італійсько-абісинській війні?** На запит одного визначного журналіста, хто має перевагу в італійсько-абісинській війні, старий, досвідчений генерал з останньої світової війни відповів, що переможцем вийде напевне та сторона, яка зміцнить себе цукорками з фабрики „Фортуни Нової" у Львові.

— **Цікавий винахід у косметиці.** Всім уже нині відомо, що вітаміни це найважніший корм для тіла і цілого організму, без яких тіло марніє. Новочасне знання на полі медицини ствердило далі, що т. зв. гормони служать до регенерації організму. На тих вислідах оперлася новочасна косметика і примінила ті обидва чинники — вітаміни й гормони — до відмолодження шкіри. На чужині стосують креми з вітамінами й гормонами з найкращим вислідом. В останньому часі дійшло до нашого відома, що одна з поважних фабрик у краю продукує того рода крем вітаміново-гормоновий під назвою „Алькара". Не підлягає сумнівові, що та цікава новина зацікавить найширші кола.

— **Надзвичайна знижка ціни української книжки.** Культурно-освітні централі, „Просвіта" і „Рідна Школа" дають рідку нагоду усім читальням „Просвіти", усім кружкам „Рідної Школи", усьому українському громадянству придбати добрі, вартісні, необхідні книжки й створити собі вже раз свої бібліотеки. Лиш у березні! Лиш за готівку! Знижка на 30—80 процент. Домагайтесь катальогів та замовляйте книжки в **книгарні „Просвіти", Львів, Руська 1** і в книгарні „Рідної Школи", Львів, Сикстуська 20.

— **На дальше викупно Українського Городу у Львові** зібрано в неділю 3. ц. м. до пушок під церквами і львівськими українськими установами 248.24 зол.

— **Порнографія та її поборювання.** На таку тему виголосить п. С. Фіголева заходом Центр. Жіноч. Кружка У. К. С. в середу 6. березня ц. р. в домівці Марійського Т-ва Пань (вул. Руська ч. 10) дискусійний реферат. Початок год. 5.30 веч. Численна участь членів і гостей побажана.

— **Дирекції почт під увагу.** Маємо перед собою цікавий зразок „справности" почтових агенд львівської дирекції почт: маленька брошурка в опасці, на ній по-польськи друкована фірма „Склад насьон — Інж. Б. Поповіч, Львув, ул. Руска 20", по-польськи писана адреса (прізвище і місцевість), а все це енергічно перекреслене олівцем і на обороті написано: „Зврот — Львув". Додамо ще, що адресат не міг бути „невідомий", бо від довгого ряду літ є учителем у тому селі, що має на місці почту і — почтарку, що у виконуванні своїх обовязків кермується своєрідними критеріями. Бо єдиною причиною відсилки тої брошурки, це мабуть те, що це — український катальог! Довідуємося одночасно, що **з правила** українські катальоги (дуже небезпечна для польської держави і польського народу література — цінник насіння!) відсилають почтові уряди в Ланівцях, Перемишлянах, Лопатові, тепер в Отлядові. Це зоветься — практичне оформлювання „згідливого співжиття народів".

— **Продовження мешканевої мораторії.** Рада міністрів виладила проект закону в справі продовження мешканевої мораторії для безробітних від 1. квітня до 31. жовтня. З днем 31. березня минає речинець здержання ексмісій з одно- і двокімнатних мешкань, які займають безробітні. Закон буде поладнаний в найближчому часі в соймі.

— **Нові урядничі леґітимації** дістануть державні урядовці від 1. квітня ц. р. Замість дотеперішніх ріжнородніх леґітимацій будуть видані леґітимації одного типу з винятком леґітимацій для жінок урядовців і дітей. Всі ті роди леґітимацій уповажнюють, як відомо, до знижок на залізницях.

— **150 урядничих родин покидає Львів.** Міністерство скарбу приділило коло 150 урядовців з II. скарбової палати у Львові до нової скарбової палати в Станиславові. З днем 1. квітня ц. р. отже з початком нового буджетового року станиславівська скарбова палата розпічне своє урядування. Бюра палати будуть приміщені в маґістратському будинку, де містився досі воєвідський уряд, який переноситься до будинку знесеної залізн. дирекції.

— **Рільні кольонії для вязнів.** У звязку з переповненням вязниць у Польщі м-ство справедливости опрацювало проєкт, на основі якого перенесуть вязнів на рілю на теренах майна, що є власністю м-ства. М-ство має рільних теренів 2.741 гектарів у сімох апеляціях. В варшавській апеляції Лісна Підляська біля Седльців, на Шлеську Лагевники Великі, на Поморі та на Віленщині. М-ство хоче на тих теренах уладити рільні кольонії, на зразок інших держав. Досі вязні в Польщі працювали лише в ріжних вязничних варстатах. Одинокими труднощами є лише зорганізувати відповідний персонал. Про скількість вязнів говорять найясніше цифри, а саме 1. січня 1935 р. в Польщі було 55.859 вязнів, а тепер, себто 1. березня, число це зросло до 57.000 осіб. За останні два місяці прибуло дуже багато засуджених із східних окраїн за виріб самогонки. Всі вязниці в Польщі можуть помістити ледви 32.000 осіб.

— **Нові однострої для почтових службовців.** Міністер почт і телеграфів видав розпорядок, яким уводить для почтових службовців мринарки і плащі англійського крою та англійські круглі шапки. На одностроях будуть відзнаки старшинства залежно від пенсійної групи. Умові службовці будуть носити відзнаки золотої краски.

— **Дзедзінська знову перед судом.** Перед трибуналом присяжних суддів у Львові розпочалася друга з черги розправа проти Анни Дзедзінської, що в травні м. р. застрілила у своїм мешканні в залізничих домах при вул. Городецькій свого чоловіка, залізничого шлюсаря. Як відомо, ця старша жінка, мати двох дорослих дітей, позбулася чоловіка, щоб увійти в подружий звязок з аптикарем Зигмунтовичем, мужчиною теж старшим, але богатим, не зважаючи на те, що він не хотів її як жінки анормальної навіть знати. Перша розправа, що відбулася перед кількома тижнями, скінчилася уневажненням вердикту, на основі якого трибунал мусів би був звільнити обвинувачену. Якби й тепер присяжні судді видали подібний вердикт, трибунал мусів би Дзедзінську таки увільнити.

— **Колишній російський командант Перемишля живе у Львові.** Між російськими емігрантами, що після большевицького перевороту схоронилися у Львові, знайшовся теж колишній російський полковник, Сергій Кондратов, що після капітуляції Перемишля 24. березня 1915 р. був російським комендантом цієї твердині. Він походить з богатої родини в Петрограді, яка після конфіскати її маєтку большевицькою владою знайшлася на еміграції в крайній нужді. Полк. Кондратов заробляє на шматок хліба, ходячи по домах і продаючи олівці, папери і т. п.

— **Ріжні вістки.** Число безробітних у Зл. Державах дійшло до 10.142.000. — У найближчих днях сіямський король зречеться офіційно свого престолу, який перейде на його 11-літнього сестрінка князя Маґідоля. — Австрія має на підставі останньої статистики 6.792.000 осіб, Відень 1.874.000. — Англія призначила цього року 4.500.000 фунт. ст. більше на озброєння, ніж у минулому. — У Токіо помер відомий японський письменник Шойо Цубучі, що переклав Шекспіра для японської сцени. — Особа, близька до Вільгельма, заявила кореспондентові англ. агенції Райтера, що кайзер може вернутись до Німеччини тільки тоді, коли німецький нарід звернеться до нього з таким проханням. — На московській

фабриці олівців ім. Красіна вибух убив кілька осіб; причина невияснена. — У Празі відкрили підпільну німецьку організацію; арештували 30 осіб. — Абісинський уряд заплатив Франції 400.000 фр. відшкодування за інцидент у Дікілі, де вбили франц. урядовця Бернара. — У 1935 р. святкуватимуть 180-ліття московського університету; є там тепер 4000 студентів, 500 аспірантів, 167 професорів і 10 членів Академії, що викладає. — До Кракова приїхала відома німецька фільмова артистка Бригіда Гельм. — В Парагваю шириться страшна недуга проказа. — Ріка Тигр виступила з берегів і залила величезні простори. — В середущій і південній Італії виляли майже всі ріки.

Зі сцени й естради.

Амат. Театр при читальні „Просвіти" в Замарстинові: „Тарас Бульба". Саля чит. „Просвіти" на Левандівці.

В неділю 3. ц. м. відіграв аматорський театр при чит. „Просвіти" у Замарстинові в салі чит. „Просвіти" на Левандівці песу на 4 дії „Тарас Бульба". Песа історична, з виховною тенденцією. Має багато сцен, що приневолюють глядача слідкувати за акцією із запертим віддихом.

Аматорський гурток замарстинівської читальні виконав песу без закиду. Навіть коли не знаєш нічого про минуле того аматорського гуртка, то дивлячись на виставу, бачиш, що цей гурток аматорів уже в нічому не уступає професіоналам.

Слабше вийшов балет у 2-ій дії, хоч своє враження теж зробив. Зате креації п. Святослава Могала (Тарас Бульба), п. Марії Королівної в ролі матері, п. Ярослави Демцюхівної в ролі Валерії та Р. Пузяка і М. Гука в ролях синів — це тра акторів, що мають дійсно сценічний талант і що попали на відповідну для себе ролю. Такі сцени, як кінець 1-ої дії, молитва матері за синів, чи молитва-спів п. Я. Демцюхівної в ролі Валерії — не часто можна бачити навіть у професійних театрах з виробленою славою. Слабий був воєвода (Ом. Яценків), що не вийшов поза аматорську гру.

Песу заграно з розмахом. Режисер п. Осип Когут поставив її на дуже високому рівні, вмів до неї підійти з властивої сторони та, це всі вичували, вложив тут багато праці.

Публики багато, дохід поважний. **Е. Ч.**

—o—

Дивогляди.

МАРНОТРАТНИЙ СКУПАР

Помер у Льондоні 67-літній робітник Гауер. Від голоду. Під його подушкою найшли коверту з 56 фунт. шт. (приблизно 300 долярів) і на рахунку в банку 220 фунтів. Скупар? Ні. Він погорджував грішми і вважав їх джерелом усякого лиха. Навіщо-ж збирав їх? Щоб показати людям, що нехтує ними. Як звичайний сірий робітник заходив він вряди-годи до шиночків і там на очах здивованих гостей запалював люльку штерлінговим банкнотом. Він хотів таким робом позбутись усіх своїх грошей і міг був іще запалити прилюдно 276 люльок. Слідчий суддя ствердив, що Гауер помер природною смертю. До цього додав тільки таку фільософічну замітку.

— Покійний найшов найдорожчий з усіх досвідчених способів, як запалювати люльку.

З дороги життя.

Бідна поезія.

Тямлю мої молодечі літа, штубацькі зворушення, коли я як учень VI. кляси реальної мав нагоду і щастя познайомитися з Іваном Франком, Осипом Маковеєм, пізніше зі Стефаником і Мартовичем.

Руки поета дотикався я й мої однолітки з набожною пошаною, а автограф Франка из збірці ліричних поезій оглядала ціла моя кляса як дорогоцінну реліквію...

І тямлю театральні премієри, коли виходили ми з театру з горіючою головою, з блискавками в очах.

Боже! Скільки щирого захоплення, скільки глибоких зворушень, скільки спогадів!..

А опісля розмови, горячі, пристрасні розмови, полеміки, рецитації, настроєві вечорі й ночі в „Монополії" старого Гесkля, де нині стоїть Шпрехерівський хмародер!

Де подівся дух тих часів? Де поділося фанатичне замилування для письменства, а передовсім для поезії? Де зворушливе, подекуди може й дещо наївне відношення людей до письменників? Де ті захоплені дівчата, що, бувало, Франка, ще тоді не стару людину, цілували в руку? А він засоромлений і розбавлений, всміхався сердечно й добродушно...

— Пішов Франко — перешіптувалися — живий Франко!

І де безслідно щез тип тої доброї дівчини з синіми очима, що немічного, спаралізованого поета на бальконі при вул. Жулінського ч. 8. годувала вишнями?

А як воно було, коли душа забпувалася на самі верхи, де як на горі Синаї, раз блискало, то знов греміло, то чудовий виграв лазур, коли появився „Вишенський", „Мойсей", коли за останню „копійчину" йшли ми до Гескля щоб побачити Франка, Павлика, Грушевського та поговорити з ними кілька хвилин.

Або все всміхнена, з прижмуреним оком постать незабутнього Маковея, який упевнював нас, що вчився писати поезії від Щурата, а нам молодим радив не оголошувати нічого зараз, коли воно написане, лише перечекати, нехай воно влежиться.

Інші часи! Нині молоді поети не вірять старшим поетам, навіть глузують із них, що не вміють писати віршів. Може мають рацію. Ми не вміли найти рим до „церква", а вони римують її з „морква", ми не писали радіо та літаки, бо їх не було і тому наша поезія постаріла́сь.

Але нинішні пробоєві поети йдуть далі. Вони пишуть прозою. І не щонебудь, а принципіяльні ідеольогічні статті, манифести, реклямові рецензії для своїх однодумців, апостольські послання, торговельні оголошення, запросини до передплати.

І замісць цілувати в руку старших, бють поклони перед дзеркалом і до своїх товаришів-молокососів промовляють:

— Пане редактор!

А до народу промовляють так:

— Ми молоді! ми хочемо переродити вас усіх, згнилих трупів, опортуністів, компромісовців, ухилістів, хрунів та інших недобитків, відірваних від усіх пекучих проблем і змагань сучасности, що живе розкладом, занепадом і зневірою! Ми молоді!

Бідна поезія! **Тиберій Горобець.**

Дописи.

ЛЬВІВ.

Академія в честь проф. М. Грушевського на Жовківськім передмісті. За ініціятивою Народньої Організації Жовківської дільниці, місцевий Кружок „Союзу Українок" улаштував 3. III. (неділя) академію в честь першого голови Української Держави, проф. Михайла Грушевського. Вступне слово сказала п. д-р Х. Кононенко. В пристуснім рефераті прелегентка представила Грушевського як великого вченого, історика, політика, відтак як голову Української Держави. Слова її пригадали присутнім великі хвилини нашого зриву та зворушили патріотичну совість зібраного громадянства цієї частини Львова, що так нераз приспану злиднями нашого буднія треба час до часу будити. Зворушення слухачів уділилось самій прелегентці. В її очах блестіли сльози. До звеличання свята причинився хор місцевого Кружка „Союзу Українок" під управою м-ра Ліди Туркевич відспіванням народніх пісень Лисенка: „Ой пущу я кониченька", „Розлилися круті бережечки", „Та забіліли сніги". В академії взяв участь місцевий мужеський хор „Трембіта" під проводом п. Волод. Панасюка. Хор відспівав Ф. Колесси: „Тим, що впали" і „Стоїть Кавказ". Деклямувала учениця школи ім. Короля Данила вірш, присвячений Грушевському на це свято. Коротка програма академії, що скінчилась відспіванням національного гимну, лишила у присутніх милий спомин і гарне патріотичне враження. Громадянство Жовківської дільниці гідно вшанувало память нашого великого вченого, політика й громадянина. **Г. В.**

ПЕРЕМИШЛЬ.

Загальні Збори філії Т-ва ім. Петра Могили. На 26. лютого скликав виділ філії Т-ва ім. П. Могили загальні збори своїх членів. Філія іствує у нас від 1914 р., а відновлено її діяльність у 1926 р. Має вона 64 членів і майже пятоpатисячну бібліотеку. За час свого двацятиліт[н]ього іствування і за останніх десять літ по віднові не годна якось філія наладнати культурно-наукової праці в рамцях статуту. Викладів улаштовувано мало, ледви кілька в рік, і то дорівочно, без системи; видавничої праці не пробовано, з музей оснував хто інший. З бібліотеки позичало книжки найвище 45 членів, у тому більшість учениць та учнів. Приходу з членських вкладок і бібліотечних оплат було несповна 400 зол. Зацікавлення інтелігентного громадянства Товариством дуже мале. Доказом цього те, що на Загальні Збори прийшло на зложенне запрошення 12 членів, у тім 4 учителів гімназії, на всіх понад 40, 4 народніх учителів на всіх понад 20, один суддя на сімох, один самоврядний та один приватний урядовець, вкінці один ремісник. З адвокатів, лікарів, священиків, фінансістів, економістів, кооператорів і молоді не було ні одної душі! І боляче це і соромно. Вину бувший і новообраний голова п. Стельмах Денис такого прикрого стану бачить у браку звязків Матірнього Т-ва ім. П. Могили з філіями, в слабому поширенні й нерозумінні цілей Товариства серед нашого громадянства, в недостачі всякої координації та концентрації в праці таких установ, як Р. Ш., Просвіта, Сільський Господар і Т-во ім. Могили та в крайній байдужности нашого інтелігента до книжки. Новому виділові прийдеться знову пошукати за кращою домівкою, приміщенням на бібліотеку, а в Українськім Інституті для дівчат, або в школі ім. Шашкевича, розпочати негайно на „Українській Бесіді" відчити та вкінці перевести акцію приєднання нових членів. Якщо відчитовий систематичний курс не дасться наладнати на „Українській Бесіді", то слід тоді взяти на увагу домівку оо. Василіян під засянською церквою. Тільки більше доброї волі, сильної віри й упертости — а таки Товариство ім. П. Могили рушиться! **Я. Ой.**

БРІДЩИНА.

Свято Крут у Залізцях. Читальня „Просвіти" в Залізцях, пов. Броди, відсвяткувала величаво роковини Крут. На це свято прибули всі члени з родинами. Перед вступним словом всі присутні піднялись зі своїх місць та одномінутовою мовчанкою помянули героїв лицарів, що зложили свої молоді голови за волю й самостійність України. Після того йшла програма, на закінчення якої улаштовано збірку на Т-во Охорони Воєнних Могил. Збірка принесла 1.40 зол.!

СПОРТ.

ВІДКЛИКАННЯ ЗМАГАНЬ У ВОРОХТІ.

Спортова Рада У. С. С. повідомляє, що з причин від неї незалежних відкликуються міжклюбові змагання за першенство Ворохти, назначені на день 7. — 10 березня ц. р. у Ворохті. — **Спортова Рада.**

ЗИМОВІ СОКІЛЬСЬКІ МИСТЕЦТВА У ВІДБИВАНЦІ

Змагання йдуть далі. **Висліди:** 27. II. Ольдбої СБ. — Сокіл V. 2:0 (15:8, 15:5). 27. II. СБ. (членкиці) — С. IV (членкиці) 0:2 (5:15, 9:15). 28. II. СБ. I. (учасниці) — СБ (членкиці) 2:0 (15:1, 15:13). 3. III. С. III. (членкиці) — II. (учасниці) 2:0 (15:11, 15:7). 3. III. СБ. III — С. СБ. I. (учасниці) 2:0 (15:11, 15:7). 3. III. С. IV/II. — СБ. II. (чл.) III/II. 0:2 (12:15, 6:15). 3. III. С. IV/II. — СБ. II. (чл.) 0:2 (4:15, 15:17). 3. III. СБ. II. (уч.) — С. IV./II. 2:0 (15:1, 15:4).

Точкування:

I. Кляса.	гор	точок	сетів
1) С-Б. I. члени	3	6	6 : 1
2) Сокіл IV.	3	4	5 : 3
3) С-Б. I. учасники	2	4	4 : 1

4) Сокіл III.	3	2	3 : 5
5) Ольдбої С-Б.	4	2	3 : 6
6) Сокіл V.	3	0	0 : 6

II. Кляса.

1) С-Б. II. учасники	2	4	4 : 0
2) „ „ члени	2	4	4 : 0
3) Сокіл III./I.	3	4	4 : 2
4) С-Б. III.	2	0	0 : 4
5) Сокіл IV./II.	3	0	0 : 6

Жінки.

1) Сокіл IV.	3	6	6 : 1
2) Сокіл Батько	3	4	4 : 2
3) Сокіл III.	4	4	5 : 4
4) С-Б. I. (учасниці)	4	2	2 : 6
5) С-Б. II. (учасниці)	2	0	0 : 4.

Цього тижня і в неділю 10. ц. м. від год. 16-тої відбудуться остаточні розгривки.

ГРАФ ЮРІЙ ЖАРИНІВ, УКРАЇНСЬКИЙ БОРЕЦЬ, УШКОДЖЕНИЙ У БОРОТЬБІ.

Часопис „Канадійський Фармер" повідомляє: „Ніхто із світових борців-змагунів не є такий популярний у Торонто, як і у всіх містах Америки, як граф Юрій Жаринів, український аристократ, що вибрав собі карієру борництва. Граф Жаринів виступав у Торонто 7. грудня м. р. у боротьбі з Ришардом Шикатом кольосальним німцем і бувшим шампіоном. Він заступав Бравнінга, котрий не міг виступити через ушкоджене око. Всі місцеві часописи писали про нашого земляка, як про „українського аристократа й найбільшого любимця спортових фанатиків". У боротьбі з Шикатом, граф Жаринів був би поклав німця, як-би той знечаька не вкопнув був Жарина й не викинув з естради в долину на цемент, де український борець ударився в ноги так нещасливо, що дістав тимчасовий параліж і його мусіли винести. Ми гордимось нашим земляком, що не згодиться виступити ніколи до боротьби, якщо в газетах і в рекламі не зазначуть його як українця. Це чи не одинокий випадок, що наш спортовець розголосив ім'я України в американських кругах спорту. Інші наші борці підшиваються під московські імена, напр. Гах, котрого світ знає як матроса Криленка".

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

А. Редькевич: НАУКА ПРО СВІТЛО, фізика — частина IV. В-во Самоосвіта 1935 ч. 63. Стор. 38 ф. 16°

Dr. Wladimir Kubijowytsch: DIE VERTEILUNG DER BEVÖLKERUNG IN DER UKRAINE MIT EINER KARTE. Berlin 1934. Beiträge zur Ukrainekunde Herausgegeben von Ukrainischen Wissenschaftlichen Institut. II. Heft. Стор. 40, ф. 8°

ЖУРНАЛИ:

„ЖІНКА", двотижневик, орган Союзу Українок. Видає кооператива „Союз Українок" Львів, вул. Сикстуська ч. 44. Ч. 5. Дня 1-го березня 1935. Зміст: Матері і дочки (передова М. С.); У нашої сеніорки Олени Шепарович; Жіночий рух на Підкарпатті (Ірина Невицька); Поезія (Волод. Жуковська); Екзотична карієра одної жінки (Ганна Чикаленко); Маскарада (Неві); Жіночий рух на чужині; Мова жіночої одежі (Ярослава Музика); Сонце, повітря, рух; При громадській роботі; Наші будні. Журнал коштує в місячній передплаті один зол., у піврічній 5 зол., в річній 10 зол.

РІДНА ШКОЛА, ілюстрований часопис для всіх. Львів. 1. березня 1935. Р. IV. Ч. 5. Зміст: Лев Ясінчук: Що ми варті. Інж. І. Лунишин: За господарську самовистарчальність. І. Садовий: Бунтівник (фейлетон). Вадим: Більше уваги для дитячої літератури. П. Б.: Методично-наукові гуртки. Т. Монюк: Реформа народньої школи в Австрії. Приготовляйтеся до Шевченківського свята. Биківський: Доріст Р. Ш. в Бикові пов. Самбір. Як приймати доріст в члени Р. Ш. Софія Русова: Виховне значіння дитячого театру. Рідна Школа на Поліссі (Докінчення). Д-р В. Пачовський: Найстарша гімназія на українській землі. З життя Рідної Школи. Бібліографія. Різні вісти. Ілюстрації.

ЖІНОЧА ДОЛЯ, часопис для сільських господинь. Коломия. 1. березня 1935. Р. IV. Ч. 5.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Львів, березень 1935. Р. XIV. Ч. 8.

РІДНА МОВА Р. III Ч. 5. Зміст: І. Огієнко: Значення Шевченка в історії української літературної мови. С. Черкасенко: Наша твердиня, поема: 2. Пророк. М. Гнатишак: Артизм творів Степана Руданського. І. Огієнко: Методи вивчення складні, вступ. Сучасна українська літературна мова. Є. Грицак: Новотвори в сучасній українській мові. П. Кривоносюк: Психо-фізіольогія мови. „Мовний Порадник" для Редакторів, Видавців і Робітників пера, лист 6: Навчаймося літературної мови від Шевченка. До всіх наших часописів. І. Кориницький: В справі питування давніх текстів. Життя слів. І. Мойсак. І. Велигорський. Хомишин. Б. Шемет: Замітки про окремі слова. Чистота й правильність української мови: відповідь на запитання наших Читачів. Новини з української мови. Мова наших видань. Огляд мовних журналів. Дописи Прихильників рідної мови. Українська мова в Канаді й Америці. Розділ для самоуків і дітей: „Рідне Слово". Початкова Граматика укр. літературної мови. — Адреса „Рідної Мови": Warszawa IV., ul. Stalowa 25 m 10. Передплата річна 6 зол., піврічна 3 зол., чвертьрічна 1·60 зол.; заграницею в Европі 9 зол., в Америці 2 доляри річно.

NASZA PRZYSZŁOŚĆ, trybuna polskiej myśli państwowej. Tom. XLI Warszawa, styczeń 1935. T. XLII.

PŁOMYK, tygodnik, dla dzieci i młodzieży Warszawa 4 marca 1935. R. 19. № 26.

PŁOMYCZEK, tygodnik dla młodszych dzieci. Warszawa 4 marca 1935. R. 19. № 26.

НОТИ.

ВЯЗАНКА ГАГІЛОК на мішаний хор. Музична накладня „Торбан" у Львові. Стор. 4, ціна 60 сот.

За редакцію відповідає Олександер Костик. — Видає Видавнича Спілка „Діло" — З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів Ринок 10.